

Stane:

Za celo leto K 30--
za pol leta K 15--
za četrt leta K 7:50
za 1 mesec K 2:50

Posamezna številka 1 K.

Uredništvo in upravništvo je v
Ptuju, Slovenski trg 3 (v starem
rotovžu), pritličje, levo.

Rokopisi se ne vrnejo.

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Štev. 44

Ptuj, 31. oktobra 1920

II. letnik

Redne gledališke predstave v Ptuju.

V sredo, dne 3. novembra se prične redno gostovanje mariborskega gledališča v Ptuju. Uprizori se kot otvoritveno gostovanje Ivan Cankarjev:

Kralj na Betajnovi.

Začetek točno ob 20. uri (8. uri zvečer.)
Cene bodo relativno nizke, tako da bo posečanje predstav omogočeno vsem slojem.

Pred volitvami.

Volilni dan za konstituantno, 28. november, se bliža. Dve leti smo čakali teh volitev. Te volitve naj bi bila važne kakor nikake druge. Saj imajo poslanci, izvoljeni pri teh volitvah, določiti najvažnejšo podlago naši novi državi. Ti poslanci namreč naj določijo temeljne zakone naše države, naj določijo, kako hočemo, da se vlada v naši državi, kako hočemo, da se upravlja naša država.

Vsak volilec ima svoto dolžnost, da dobro

in vestno premisli, komu odda svoj glas. Vsak volilec se naj zaveda, da si on sam po izvoljenih poslancih ustvarja zakone in postave, po katerih se bo moral ravnati. Ako se mu zde marsikatera naredba trde, morda celo prehude, naj ve, da si je kolikor toliko sam kriv teh naredb. Saj so izdali te naredb od ljudstva izvoljeni poslanci ministri, torej tisti, za ktere je bilo največ volilcev.

Naši dosedanji zastopniki v Beogradu, ki že skoro dve leti urejujejo našo kraljevino, pravzaprav niso izvoljeni od ljudstva. Volitve pred 2 letoma niso bile mogoče. Zato so posamezne stranke sporazumno poslale po svoji moči primerno število poslancev v Beograd. Sedaj pa naj bi ljudstvo samo izvolilo svoje zastopnike.

Ker pride na približno 30 tisoč prebivalcev eden poslanec, je jasno, da se morajo volilec zediniti, koga hočejo poveriti s svojim zaupanjem. Družijo se radi tega volilec v večje skupine, tvorijo se razne stranke, ki si ustvarijo, kako pravimo, svoj program. Kdor je s tem programom zadovoljen, se pridruži oni stranki. Zato pa je dolžnost vsakega volilca, da si ogleda programe raznih strank, da pa tudi premisli, ali ima dotična stranka tudi resen namen, voljo in moč, da izvrši svoj namen. Zakaj zgoditi bi se utegnilo, da kaka stranka dosti obeta, da si pridobi čim več privrženec, druga zopet obeta stvari, ki so všeč volilcem ali izvršiti obetov že v naprej ne namerava. Iz vsega tega vidimo, da odločitev ni lahka, da zahteva mnogo treznega premisleka in obilo razsodnosti.

Volilno gibanje se je začelo. Večina naših volilcev je imela že priliko, kako so jih za-

stari kralj, prav slabo mu je šlo, štiri dežele je že izgubil.

Prisla je kraljičina k fantu, ki je na peči z mačkami oral in mu je dejala: „Glej, ti se kar doma s temi mačkami pečaš, očetu gre pa tako slabo na vojski, da je že štiri dežele izgubil!“ A fant pravi: „Zdaj sem spet jezen, ni mi treba pet dni prinesiti jesti.“ Od znotraj zatakne vrata, vzame zlato uzdo, skoči doli skozi okno in gre na tisti travnik, potrese zlato uzdo, pride tisti zlati konj in prinese za kralja zlato obleko, orožje in kar je bilo za kralja potreba. Konja osedla in ga zajaše, naenkrat kakor blisk sta bila na vojski. Ko prideta do sovražnika, sta se tako hudo ž njim bojevala, da sta naenkrat tiste izgubljene štiri dežele nazaj pridobila in še druge štiri pribojevala. Spet jim je hotel kar na tihem pobegniti z bojišča, pa stari kralj je rekel: „Moramo ga dobiti, kdo je, če ne, skusimo ga raniti.“

Vojaki naredijo kolobar, da bi ga zajeli v sredo, on jima je pa z roko mahal, naj bi mu prostor naredili, toda mu ga niso. Požene konja, da bi skočil čez kolobar, a tedaj ga jeden vojakov udari z mečem po nogi, da ga je ranil. Stari kralj ročno priskoči in potegne z vratu robec, da princu obvežejo rano, princ pa naglo konja zajaše in zgineta vojakom in kralju izpred oči. Gre na tisti travnik, sleče prinčevsko obleko in obleče navadno, pobere v torbo svoje mačke in gre domov za peč z mačkami oral. Ko je vojska minila, pridejo vsi kralji in večji go-

stopniki raznih strank vabili v svojo stranko.

V glavnem imamo 4 stranke, ki se potejajo za politično moč. Je to prvič narodna ali demokratska stranka. Ta pravi: Človeška družba, kakor tudi država sestoji iz najrazličnejših stanov. Ako hočemo, da se državi dobro godi, moramo skrbeti za vse njene stanovce, da more vsak primerno živeti, da se nikdo ne zapostavlja, nikdo na stroške drugih čezmerno ne povzdiga. Drugič imamo Samostojno kmetško stranko, ki zahteva, naj o kmetških stvareh odločajo kmetje sami in ne ljudje (niti duhovniki niti razumnštvo), ki niso v ozki stiki s kmetom, ki bajé ne poznajo dobro kmeta in ga bajé več ali manj le za se izrabljajo. Tretjič imamo klerikalno stranko, ki se imenuje tudi kmetška. V njej hočejo vladati duhovniki, torej en stan, zastopniki drugih stanov pridejo v poštev, kolikor se njim podvržejo. Moč, ki jo imajo po svojem poklicu v cerkvi, hočejo raztegniti tudi na posvetne panoge. — Četrta stranka je socialno-demokratska stranka. Ta zahteva, da dobi politično moč v svoje roke delavstvo, stanove in imetje hoče zenačiti. Poleg teh glavnih strank so se pojavile v zadnjem času še dve stranki: narodno socialna stranka in pa komunisti. Narodno socialna stranka je bolj stanovska stranka za srednji stan, posebno pa za begunce, obrača se proti kapitalu, gmotnemu in duševnemu. Komunisti bi pa najrajši vse dobrote tega sveta med seboj razdelili in neprivoščili drugim, kar zahtevajo za se.

Ako smo si torej naše politične stranke nekoliko natančneje ogledali, smo videli, da ima najširšo podlago jugoslovanska demo-

spodi na kosilo k temu kralju, da mu voščijo srečo in blagoslov. Uganjali so tudi vse vrste burke in eden poroče kralju: „Kje imate pa mladega kralja?“ Stari je dejal: „Pustimo ga, naj z mačkami orje!“ Vsi so začeli: „Naj k nam pride, da bo tukaj z mačkami oral, da se mu bomo smejali.“ Gre starejši kralj po njega, toda ni šel rad: komaj ga je spravil. Pripelje svoje mačke v sobo, kjer so bili kralji in večji gospodje, in eden ga vpraša: „Ali je kaj huda ta žival?“ Pravi: „Huda!“ Potem jedno malo za rep stisne, pa je tako zamijavkala, da so se vsi zgenili. Potlej je začel orati ž njimi, se mu je pa jedna hlačnica gori zavila in videli so kralji nogo obvezano. Kralj pa ga vpraša: „Kaj si naredil na nogi?“ On odgovori: „Ta žival me je ugriznila.“

Kralj pa je poznal svoj robec, in drugi, da so ga na vojski ranili, potlej so ga na mizo posadili in spoznali za kralja. Sedaj jim je tudi povedal, kako se mu je godilo, da je dobil mesengastega, srebrnega in zlatega konja. Vzel je svoje uzde in je šel na dvorišče, tukaj so ga že čakali vsi trije konji in so mu rekli: „Sedaj nam moraš vsem glave posekati!“ On jim je pa dejal: „Kako vam bom glave posekal, ko ste mi storili toliko dobrega?“ Konji so dejali: „Če nam ti glav ne posekaš, bomo pa mi tebe umorili!“ Potlej je vsakemu glavo odsekal in so se izprevergli v tri kralje in so mu rekli: „Sedaj si nas rešil!“ Potem so šli, da ni vedel kam. Fant pa je ostal na dvoru in je tukaj kraljeval do smrti.

Pripovedka o fantu, ki je z mačkami oral.

(Nadaljevanje in konec.)

Napovedali pa so staremu kralju drugi knezi vojsko. Mladi kralj pa pravi: „Sem že jezen, imam že dosti, ni mi treba štiri dni nič prinesiti!“ Od notraj zatakne vrata, vzame tisto srebrno uzdo, skoči skozi okno in gre na tisti travnik, potrese uzdo in prišel je tisti srebrni konj, prinesel, kar je bilo za princa treba obleke. Sleče svojo navadno obleko, obleče prinčevsko, vsedla konja in zajezdi. Tako ročno sta bila na vojski kakor blisk in začel se je s sovražnikom vojskovati, tako da je kmalu dobil tiste tri dežele nazaj in še tri druge pribojeval. Potlej je kar ročno z bojišča izginil, tako da niso nič vedeli, kdaj. Ko pride spet na travnik, sleče se in ročno gre domov na peč z mačkami oral. Ko odpadne vrata, naglo mu prinese kraljičina jesti, bila je prav vesela in mu je rekla: „O kako gre našemu očetu dobro. So že izgubljene tri dežele dobili nazaj in še tri druge privojskovali.“ Fant se je pa na tihem smejal.

Potem je bil nekaj časa mir, pa spet so kralji novemu kralju napovedali vojsko, kajti vsak novi kralj si mora krono zaslužiti z vojsko, tako si jo mora tudi ta. Zbrali so se vsi sosedni kralji in so se začeli proti njemu vojskovati. Spet se je stari kralj moral iti vojskovati; z mladimi bilo nič, samo na peči je z mačkami oral. Hudo se je bojeval